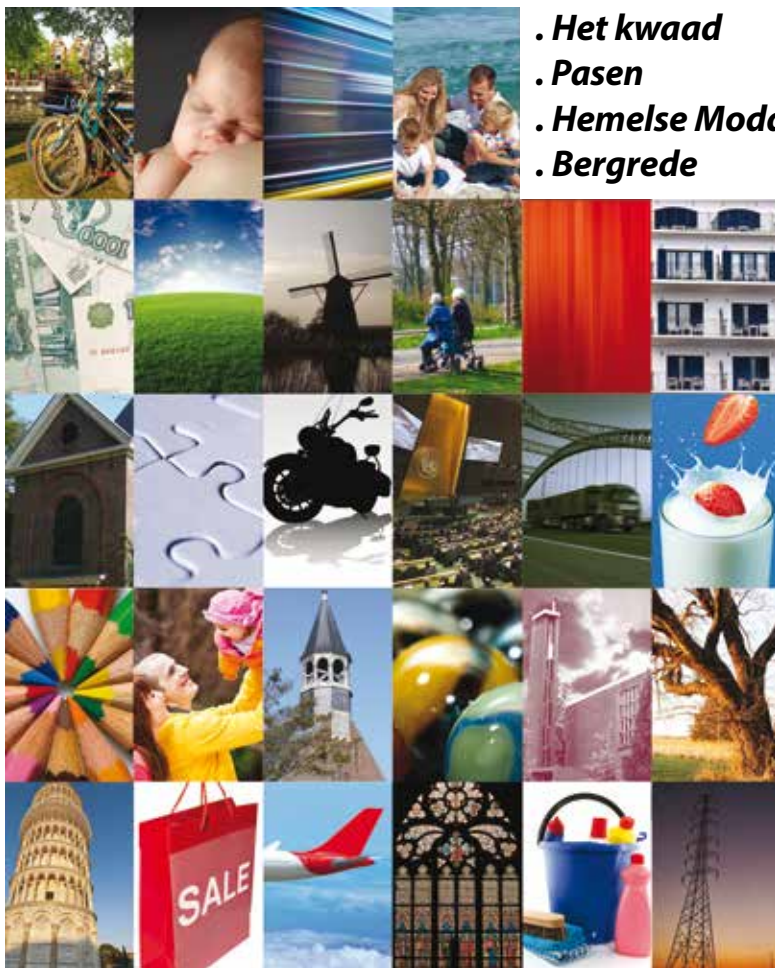

Radio Magazine

maart - april 2016

- . Het kwaad**
- . Pasen**
- . Hemelse Modder**
- . Bergrede**

Colofon

7^e jaargang nr. 2
maart / april 2016

Radio Bloemendaal Kerk Zonder Grenzen Magazine

Dit tweemaandelijks verschijnende magazine voor luisteraars van Radio Bloemendaal is een gezamenlijke uitgave van de Stichting Kerk Zonder Grenzen en de Radiocommissie van de Protestantse Gemeente in Bloemendaal en Overveen die beide van de zender gebruik maken. De programmering van de zender, waarvan de Protestantse Gemeente eigenaar is, gebeurt in nauwe samenwerking.

Frequentie: 1116 AM en ook
www.radiobloemendaal.nl

Redactie

Aart Mak (eindredactie), Dorien Veldman, Adrie Winter en Christien Jansen.

Redactie-adres

Radio Bloemendaal, Kerkplein 20,
2061 JD Bloemendaal. Telefoon: 023-7370098
E-mail: radiobloemendaal@kerkzondergrenzen.nl

Abonnementen

€ 12,50 per jaar. Opgaven voor abonnementen en mutaties aan het hierboven genoemde adres.

Websites

- www.radiobloemendaal.nl Via deze site zijn ook de radio-uitzendingen te beluisteren.
- www.kerkzondergrenzen.nl Via deze site zijn veel programma's te downloaden en zijn een wekelijkse column en toespraken te vinden.
- www.kerkpleinbloemendaal.nl Dit is de website van de lokale gemeente.
- www.alledagkerk.nl Op deze site vindt u de voorgangers en kunt u ook preken downloaden.

Van de redactie

Pasen valt vroeg dit jaar, al aan het einde van de maand maart. In dit nummer leest u hoe wij toelevan naar Pasen. De ene voorganger heeft het over de woestijn, de ander over de realiteit van het kwaad, een derde neemt de lezer mee in een vurig pleidooi voor een kerk die zonder omwegen ruimte biedt aan iedereen, wie dan ook. Voor of na Pasen, elke zondag en op dinsdag met de uitzending van de Alle Dag Kerk is Radio Bloemendaal te beluisteren. Langzamerhand komen er steeds meer programma's die meer zijn dan een plaatje en een praatje. De makers gaan in gesprek met de luisteraars, zetten hen aan het denken, interviewen gasten in de studio. Zo wordt Radio Bloemendaal van een kerkzender een radiozender. Wat dit Radiomagazine betreft: helaas liet Ellen de Vries weten dat ze in haar drukke leven geen kans meer ziet *Dominee, zeg eens* te schrijven. Wij betreuren dat en zullen haar scherpe en eerlijke waarnemingen missen. Intussen blijft de redactie werken aan een blad dat de moeite van het lezen waard blijft. En lees vooral ook wat er staat in het kader op bladzijde 13 voor de veranderingen op de radio. Goede dagen gewenst!

Giften en financiële ondersteuning

- voor Stichting Kerk Zonder Grenzen, wat betreft missionair werk, omroeppastoraat en projecten IBAN: NL28INGB0001522222 of IBAN: NL05RABO0384474888 t.n.v. Kerk Zonder Grenzen te Bloemendaal
- wat betreft het in standhouden van de zender en pastoraat IBAN: NL07INGB0000167316 t.n.v. Prot. Gemeente Bloemendaal en Overveen, afd. Radio

Grafische vormgeving

Cliff Barrow, Bloemendaal

Productie en verzending

Uitgeverij Narratio, Gorinchem

Spelen op zondag

Vroeger speelde ik eindeloos buiten. Eigenlijk was ik nooit thuis en altijd onderweg, zwervend, spelend, kattenkwaad uithalend, kletsend, meerijsend met melkboeren en meelfabrikanten, kortom met alle vaders van vriendjes die een vrachtauto hadden. Ik vermaakte me prima en het enige wat ik eraan overgehouden heb, is dat ik nog steeds bijna nooit thuis ben. Er is nog iets, eerlijk gezegd. Als het ernst is, en dat is het nogal eens, ben ik nog steeds ook aan het spelen. Niet dat ik anderen voor de mal houd, maar ik zie ook het spel dat zich ontvouwt, de rollen, de strijd. Ik behoorde als kind tot degenen die het niet konden hebben als ze dood waren. Dan was je cowboy of indiaan - en dan was je volgens anderen dood. Ik stond na drie seconden alweer op, luid roepend dat we opnieuw moesten beginnen.

Over strijd, doodgaan, opstaan en spelende kinderen gesproken. Op Palmпасen komt dat allemaal samen. Dit jaar valt die zondag op 20 maart. Iemand die voor koning doorgaat, laat zich op een ezel zetten en rijdt met een treurig gezicht de stad van vrede binnen. De mensen juichen, klappen en zwaaien met palmtakken. Maar zij moeten zich net als de hoofdrolspeler, opgelaten hebben gevoeld. Hij leek niet op de Messias, de Bevrijder, op wie ze al hun hoop hadden gevestigd. Geen paard, geen fanfare, geen herauten, alleen een gewone man op een nog maar net volgroeid ezelsveulen.

Kijk maar, zijn benen zijn te lang voor het dier en z'n voeten slepen over de grond.

Is dit een spel? Op Palmпасen weet ik nooit goed of ik moet lachen of huilen. Het is ernst, verpakt in een schertsvertoning. Of heeft de man in het centrum het zo gewild? Er staat dat juist de kinderen hem toejuichten. En kinderen heeft hij nooit van z'n levensdagen voor de mal gehouden. Integendeel, hij haalde hen bij zich en zegende hen. Dus zou het kunnen dat dit spel van de intocht het echte verhaal is: 'Ik ben Jezus, uw koning, aangenaam!' Iedereen mocht het even geloven. Maar het is gevaarlijk om koning te zijn, helemaal als je niet van deze wereld bent. Dan mag je niet meer meedoen in het spel dat volwassenen zó bloederstig spelen dat de dood er op volgt. Buiten spel gezet dus. Maar niet heus. Maar het duurt wel een hele week voor het Pasen wordt.

Aart Mak

In de woestijn...

De tijd voor Pasen wordt ook wel eens een woestijntijd genoemd. Nu vind ik het altijd een beetje ingewikkeld om over de tijd 'voor en na Pasen' te spreken. Pasen is de grote vooronderstelling van de Synagoge en de Ekklesia. Maar hoe krachtig is het juist ook die jaren/dagen woestijntijd te thematiseren. Een groot deel van de verhalen in de Thora gaat immers over die weg door de woestijn.

Zo veel aanvechting en vragen. Die woestijn duurt in feit een mensenleven lang. Dat betekent een leven lang zoeken naar waar het ook alweer over ging, hoe te leren leven met goede vragen. Je bent er zomaar niet, het duurt. Denk ook aan het kale leven van ons soms, met zo veel aanvechting en vragen, met dat niet uit te houden wereldleed dat zo dichtbij komt. Die aanvechting over onze vaak hypocriete westerse wereld. En tegelijk de grote dreiging die uitgaat van explosieve delen in onze wereld. Ook als je gezond bent en bruist van energie, is er die kamer in ons brein die ons herinnert aan hoe scheef de verhoudingen zijn in de wereld. Juist als je in deze veertigdagentijd die kaalheid opzoekt, ga je die vragen niet uit de weg, maar ermee aan de slag.

Heel confronterend, maar soms ook verhelderend. Het kan je aanzetten om soms andere keuzes te maken. Want de vraag wordt wat ons ten diepste drijft, wat onze troost is en onze vreugde. Misschien is dan zo'n woestijntijd wel een tijd om opnieuw te ontdekken waar we ons 'manna' vandaan halen.

In de woestijn... Daarover zal het ook in de morgendiensten van Radio Bloemendaal gaan. En het troostvolle van al die verhalen is dat het volk in de woestijn nooit aan zijn lot is overgelaten. Hoe het ook worstelt en twijfelt: er is er één die een weg baant waar wij vaak helemaal geen wegen zien. En het bijzondere van het evangelie is dat Jezus zelf die weg gaat tot in de diepte. Opdat wij weten: er is geen plaats waar Hij niet ook geweest is, we zijn nooit alleen. En als we vallen, dan vallen we in zijn handen. En daarmee is woestijntijd tegelijk ook helemaal paastijd. Goede dagen wens ik u!

Ad van Nieuwpoort

Areopagus Bloemendaal

Areopagus Bloemendaal, Dorpskerk zondag 20 maart om 16.00 uur

Inleiding in de Matthäus Passion door Dirk Out

Dirk Out studeerde orgel en kerkmuziek aan het Sweelinckconservatorium in Amsterdam. Tot de sluiting van het kerkgebouw was hij organist van de Vijverwegkerk in Bloemendaal. Van 1992-2012 was hij directeur van het Kunstencentrum in Velsen. Hij is een veelgevraagd begeleider bij concerten. Daarnaast treedt hij de laatste jaren steeds meer op als solist bij orgelconcerten.

Wat moet iemand allemaal moet weten voordat hij een uitvoering van de Matthäus Passion gaat bijwonen. Is het de muziek, het verhaal of juist de combinatie van beide die maken dat dit werk elk jaar weer duizenden weet te ontroeren? In deze aflevering van Areopagus gaat Dirk Out in op de vraag wat dit stuk zo uitzonderlijk magistraal maakt. Verschillende vormen van symboliek zullen dan aan de orde komen. Het kennismaken van die verschillende lagen van deze passiemuziek - waarbij het onmogelijk is om volledig te zijn - maakt dat de bewondering voor dit werk én voor de componist alleen nog maar groter wordt.

Het programma Areopagus is live (en ook terug) te beluisteren via radiobloemendaal.nl

Areopagus Bloemendaal
organiseert:

Alles wat u altijd al had willen weten over de Matthäus Passion

De Matthäus Passion

Dirk Out neemt ons bij de hand
Zondag 20 maart 2016, 16.00 u.
Dorpskerk, Kerkplein 1 te Bloemendaal

Togang: uw gift

AREOPAGUS **BLOEMENDAAL**
kerkpleinbloemendaal.nl radiobloemendaal.nl

Areopagus Bloemendaal
organiseert:

"Werken aan betrouwbaarheid"

Michiel Goudwaard in gesprek met
Albert Roëll
Zondag 17 april 2016, 16.00 u.
Dorpskerk, Kerkplein 1 te Bloemendaal

Togang: uw gift

AREOPAGUS **BLOEMENDAAL**
kerkpleinbloemendaal.nl radiobloemendaal.nl

De realiteit van het kwaad

radio zondag 13 en 20 maart, 19.00 uur;
herhaling zondagen erop om 11.30 uur

Ooit merkte iemand op dat we er in deze moderne maatschappij niet tegen kunnen dat er zoiets als het onbegrijpelijke kwaad bestaat. Ik was dat roerend met deze persoon eens. We zijn tegenwoordig meer dan ooit kinderen van de Verlichting, we hebben de religieuze mythen over goed en kwaad langzamerhand tot Veluwe folklore verklaard en denken overal grip op te hebben door alles te analyseren, deduceren, combineren en rubriceren. Niet dus. Eigenlijk blijft de mens voor zichzelf een duister raadsel en in de Bijbelverhalen gaat het niet voor niets regelmatig over bezetenheid, waanzin en doodsdrift. Noch de echte zee, noch de zee van onze zielen komt ooit tot rust - tenzij er iemand over het water loopt aan wie de machten gehoorzaam zijn.

Vastgehecht als een parasiet

Wij kunnen het kwaad dus niet uitbannen. Het is erg genoeg om mee te leven, maar we het zullen het ermee moeten doen. Duister is het kwaad dat zich als een parasiet vasthecht aan mensen die met hun kiemen van haat en machtswellust doorgaan en niet ophouden anderen kwaad te doen. Dat is te zien aan het drama van Srebrenica, nu bijna 21 jaar geleden, aan de nog steeds niet aangewezen schuldigen van de ramp met vliegtuig MH17 en aan de rampzalige voortwoekerende ellende in Syrië.

Soms lees je wel eens over familiedrama's. Dan gaat het over een vader of een moeder, soms ook nog om een grootouder. En altijd om kinderen. En wat die kinderen wordt aangedaan. Dat maakt het zo schrijnend. Juist kinderen die voor hun voedsel en veiligheid van ouders afhankelijk zijn, krijgen het gif van de dood toegediend. Degene die hun het leven schonk, ontnemt hun het leven.

Verdiepen in het kwaad

Onderweg naar Pasen moeten we toch ook de realiteit van het kwaad onder ogen zien.

Want voordat we weer willen leven in het licht, dienen we te weten, denk ik, wat in ons leeft aan duistere machten en krachten. We kunnen wel zeggen dat we geloven dat alle mensen kinderen van God zijn en dat we daarom elkaar geen kwaad mogen doen, maar zo werkt het niet. Dus verdiepen we ons in het kwaad, dat vreemde monster uit het donker, die alles verslindende draak die massa's onderhorig kan maken aan racisme, machtswellust en uitbuiting van anderen en mensen kan verleiden tot de meest gruwelijke wreedheden. En we kijken naar wat helpt om dat kwaad te weerstaan. Dat medicijn moet ergens in de buurt van de man van Nazareth te vinden zijn, denk ik, in de buurt van deze wonderlijke man die staat en valt, al het kwaad ondergaat, maar er op een of andere manier niet aan ten onder gaat.

Aart Mak

Pasen

radio, zondag 27 maart en 3 april, 19.00 uur;
herhaling zondagen erop om 11.30 uur

Toen ze het graf binnengingen, zagen ze rechts een in het wit geklede jongeman zitten. Ze schrokken vreselijk. Maar hij zei tegen hen: 'Wees niet bang. U zoekt Jezus, de man uit Nazareth die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar hij was neergelegd. Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: "Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie hem zien, zoals hij jullie heeft gezegd"' (Markus 16: 5-7, Nieuwe Bijbelvertaling)

Het dode lichaam blijkt onvindbaar.

Het graf is leeg.

Bijna.

Iemand, een jongeman, wit als een bruidsjonker, heeft het over opwekking uit de dood. Alsof de dode geslapen heeft en iemand hem heeft gewekt: wakker worden jij!

En hij, de dode, is er al niet meer.

Kijk maar.

Weg is hij al.

Je moet je haasten om hem te zien. Galilea – daar zal het weer gebeuren. Heeft hij het zelf niet gezegd?

Maar:

Wil ik dat wel?

Mij haasten om hem te zien?

Wie ga ik zien?

Een opgelapte dode?

Wat ga ik zien?

Een griezel gehuld in flarden verband?

Is dood dan meer dan niets?

Gaat een hart opnieuw kloppen?

Kan een lichaam herrijzen, als bij toverslag?

Moet er weer gegeten worden?

Durft hij nog wel in slaap te vallen?

Was hij dan schijndood?

Of hebben ze een ander opgehangen?

Was hij toch een tovenaar?

Wil ik dat wel?

Hem zien?

En ik sta daar maar.

Als ik hem zou zien, weet ik het dan?

Of weet ik het dan niet meer?

Wil ik dat wel?

Hem zien en niet meer weten wat ik wist.

Aart Mak

Fragment van artikel, deze maand verschenen in het blad Open Deur – zie www.open-deur.nl

Back to Basics

Voorwoord

Beste lezer. Onderstaand stuk schreef ik deze maand voor de rubriek *We need to talk, God* in het predikantenblad van *Op Goed Gerucht*. Daarom is het een directe rede tot God, in de stijlform van een gebed. En misschien is het dat ook wel.

Discipelschap

God, steeds vaker valt mij de term 'discipelschap' op in christelijke kringen. Het doel daarvan is volgens mij om ons op te roepen volgelingen van Jezus te worden, net als de twaalf discipelen van uw zoon dat in de Bijbel doen. En nu de Protestantse Kerk zich bezint op de toekomst, lijkt dit discipelschap prima te passen bij de wens om als kerk 'back-to-basics' te gaan. Wat is er meer 'basic' dan de twaalf leerlingen die om Jezus heen liepen?

Hoogmoed

Toch maak ik me zorgen: uw discipelen stonden met hun neus boven op Jezus en toch gingen hun ogen niet echt open. Zij werden door u ingewijd in de betekenis van de mensenzoon, maar leken de betekenis daarvan toch niet te snappen. Net als wij, zou ik zeggen. Is het niet hoogmoed om te denken dat wij het verder, hoger of dieper zouden

schoppen dan uw discipelen? Natuurlijk mag iedereen van zichzelf verlangen om leerling van Jezus te zijn. Maar vanuit Bijbels oogpunt lijkt me dat geen benijdenswaardige keuze. Liever zou ik een van de geadresseerden zijn van de brieven van de apostel Paulus. Een brief die me helpt om vorm te geven aan het leven van uw kerk met alle mensen samen. Mag ik u drie andere basics voorstellen voor de kerk om naar terug te keren?

U bent er al

Mogen wij geloven dat u er al bent? Waar ik nog niet ben, bent u al. Waar de kerk nog niet is, bent u al. Waar wij nog niet kunnen kijken, bent u al. Wat wij nog niet zien, is door u al gezien. Zo bent u de bron, van waaruit voor ons vernieuwing in ons leven kan komen. Juist vanuit die plekken die voor ons onbekend zijn. U bent al lang buiten de kerk. Godzijdank. Laat dit dan ook het credo van de kerk van de toekomst zijn. Een kerk die weet te zoeken en te ontvangen, wat zij zelf nog niet heeft gezien. En die daarom in al haar vormen en gestalten ruimte probeert te houden voor dit nieuwe en onbekende, dat juist gekend wil worden, en dat een verbond met ons wil aangaan. Is dat niet wat bidden is? Is dat niet wat vieren is?

Een kerk voor en met deze menigte

Uw discipelen werden omringd door een nieuwsgierige menigte. Een veelvoud van mensen die nieuwsgierig of kritisch probeerden te zien wat Jezus nu weer eens ging doen. Mensen die zich niet aan u verbonden, die niet als vissers hun netten verlieten, zoals de discipelen dat deden, maar die door bleven werken en zorgen en die daar tussendoor zochten naar verandering en vernieuwing. Ging uw zorg niet uit naar die menigte, toen uw leerlingen zich niet bij machte voelden om hen te voeden, daar bij het meer? Toen brak u het brood, en het werd meer dan genoeg. Zouden wij dan terug mogen naar de basics van ons bestaansrecht als kerk voor en met juist deze menigte? Dus voor de nieuwsgierige sceptici, de kat-uit-de-boom-kijkers, de Zacheussen, de Maria's, de critici, de Schriftgeleerden, de atheïsten en natuurlijk de christenen en leden van de kerk. Voor iedereen dus die wel eens worstelt met wanhoop, om hoop te vinden. Voor iedereen die wel eens worstelt met (zelf)haat, om liefde te vinden. Voor iedereen die wel eens worstelt met ongeloof, om geloof te vinden.

God voor ons allen, dus niemand voor zich

Heer, ik mis het geloof in onze kerk dat u God van ons allen bent. Ook voor wie niet gedoopt is, ook voor wie moskee of synagoge bezoekt en zeker ook voor atheïsten die dit niet willen horen. En de kleingelovigheid dat wij als kerkleden u zouden moeten introduceren aan de menigte om ons heen, terwijl het ons nog niet eens is gelukt om samen één kerk te vormen, moet voor u toch een beetje pijnlijk zijn. Ik wil wel heengaan en het evangelie van de opgestane Heer verkondigen. Maar dat betekent

niet dat ik die opstanding kan uitleggen of verklaren. Ik heb geen argumenten om mensen daarvan te overtuigen, en mis ze voor mezelf soms ook. Dat is het kwetsbare en het dwaze van de kerk, daarin zijn we afhankelijk van u: een God die zichzelf door mensen laat vermoorden, maar die desondanks tóch het verbond met ons mensen levend wil houden. Zo'n God kan volgens mij niemand verzinnen.

Tom de Haan

(Tom de Haan is stadspredikant van Haarlem en voor een dag in de week verbonden aan de stichting Kerk Zonder Grenzen)

WOORD OP ZONDAG

radio, elke zondag om 09.15 uur

Beate Rose in maart

In de maand maart leven we naar Pasen toe. Die tijd wordt ook wel de lijdensstijd genoemd. We erkennen daarmee de realiteit van menselijk lijden; we geven dat een plaats. Maar lijden is in de Bijbel nooit een doel op zich of een middel ergens toe. De teksten die van oudsher in deze lijdensstijd in de kerk worden gelezen, nodigen ons juist uit om met vreugde de weg naar Pasen te gaan. Maar hoe kunnen we vreugde vinden in een bestaan waarin pijn en verdriet ons zo kunnen treffen?

Beate Rose, theoloog, werkt als predikant in zorginstellingen en gemeenten binnen de Protestantse Kerk Nederland. Haar inspiratie vindt ze in gedichten, muziek, de natuur en haar tuin - en in de Bijbel. "Als exegeet leg ik de Bijbel uit, maar altijd komt er een moment dat de Bijbel ons blijkt uit te leggen. De verhalen en liederen helpen ons onszelf, elkaar en ons leven te begrijpen."

Beate Rose (links) Claartje Kruijff (rechts)

Claartje Kruijff in april

In de weken vlak na Pasen - het feest van leven, van opstaan naar het leven, van nieuw begin, wil Claartje Kruijff met zichzelf en de luisteraar in gesprek gaan over hoe je open blijft staan voor nieuw leven en nieuwe mogelijkheden, hoe je je eigen plek in kan nemen en tegelijkertijd ook ruimte maakt voor anderen.

Claartje Kruijff is psycholoog en theoloog en werkzaam als predikant in de Dominicusgemeente in Amsterdam. Ze staat voor haar gevoel op de drempel van de kerk, met één been binnen en het andere been buiten. Ze is niet religieus opgevoed. Pas bij het voorbereiden van haar huwelijksdienst ontdekte ze haar weg naar de kerk. "Ik raakte onder de indruk van de gesprekken die ik had met de desbetreffende priester. Hij was orthodox katholiek en hoewel we het over weinig eens waren, stonden we open voor elkaar en was er sprake van wederzijds respect. De inhoud van onze gesprekken raakte mij diep en al langer zoekende naar meer inhoud en diepgang, besloot ik mijn baan op te zeggen en in 2003 theologie te gaan studeren aan de VU. Bij de eerste colleges merkte ik al dat ik vragen kon stellen die ik al heel lang wilde stellen." Naast haar rol in de kerk werkt Claartje Kruijff voornamelijk

buiten de kerk, waar ze gesprekken voert met mensen of groepen en rituelen begeleidt. "Veel mensen," zegt ze, "gaan niet naar een kerk, maar zoeken wel naar ruimte en woorden om zich te bezinnen op hun existentiële vragen."

Elianne Meijer

Hemelse Modder

radio, drie keer per maand, altijd om 16.00 uur

Hemelse Modder is een programma dat de aandacht van luisteraars verdient. Radio Bloemendaal heeft namelijk twee ervaren radiomakers in huis gehaald, Sytze de Vries en Klaas Vos. Beiden trakteren de luisteraar op een uur radio waarin schoonheid, diepgang en actualiteit stuivertje wisselen met elkaar.

Zo zal Sytze de Vries, de man achter vele gedichten, kerkelijke liederen en liturgische teksten, op 27 maart in gesprek gaan met Christiane Berkvens, bijzonder hoogleraar Europese cultuur en remonstrants predikante. Op 10 april ontvangt hij Elsbeth Grüteke, voormalig presentator bij de EO-radio en tegenwoordig als predikant verbonden aan de Jeruzalemkerk in Amsterdam. En wie Radio Bloemendaal via internet volgt en dus kan terugluisteren, zou zijn op 28 februari uitgezonden gesprek kunnen opzoeken met Bas Ramselaar, veelgevraagd concertzanger en tegenwoordig ook dirigent en coach. Sytze de Vries zelf was jarenlang als predikant verbonden aan de gemeente rondom de Oude Kerk in Amsterdam en maakte veel programma's voor de NCRV.

Klaas Vos was lang programmamaker bij de VPRO en nu is hij alweer een tijdje als dominee verbonden aan de protestantse gemeente in Woensdrecht. Ook Klaas heeft altijd gasten, van schrijvers tot cabaretiers, van zangers tot politici. Op 4 maart ontvangt hij Willem Vissers en later die maand zal het gaan over Reve. Op 11 april gaat Klaas Vos in gesprek met Hans Achterhuis en later die maand komt de laatste dichtbundel van Joost Zwagerman aan de orde. Zelf draagt Klaas het liefst fragmenten uit het werk van Nescio en Reve voor, maar wie wil weten hoe hij ooit met Rijk de Gooijer op stap ging om een concert van Eddy Wally bij te wonen, moet toch echt naar zijn website gaan, www.klaasvos.nl.

Klaas Vos vult twee *Hemelse Modders* per maand, Sytze de Vries houdt het bij één. En op de zondag dat zij niet hoeven overkomen naar Bloemendaal, is er het programma *Areopagus*, ook met gasten, live in de Dorpskerk. Elders in dit blad staat wat er in *Areopagus* op stapel staat.

Waarom die moeite met vrijheid?

radio, zondag 17 en 24 april, 19.00 uur;
herhaling zondagen erop om 11.30 uur

Ik was in Rome! Vanaf een hoog punt zagen wij hoe de stad inderdaad gebouwd was op en rondom een aantal heuvels, zeven volgens de traditie. Daar vlakbij in de hoogte trof ik meteen al op de eerste dag een van de mooiste kerken aan, de Santa Sabina, gebouwd ergens in het begin van de vijfde eeuw, een basiliek met vierentwintig identieke Korinthische zuilen en een prachtige lichtinval.

Lege stoel

En dan was er de Sint Pieter. Het ernaartoe rijden over de Weg der Verzoening is al een ervaring op zich vanwege het verschuivende perspectief. Ik was diep onder de indruk. Als een nietige sterveling heb ik gedwaald onder de bijna hemelhoge gewelven, de koepel van Michelangelo waaronder de toren van de Utrechtse Domkerk nog zelfs kan staan. Ik staarde me bijna blind op alle schilderijen, beeldhouwwerken, menselijke figuren en symbolische voorstellingen. Die zijn in een aantal uren voor een mens niet te bevatten. Helemaal aan het eind in de Apsis, een schepping van Bernini, staat een grote lege stoel, geflankeerd door paus Urbanus VIII en Paulus III. Deze lege stoel zette mij aan het denken. Uiteindelijk is deze immense kerk dus een tijdelijke oplossing. De enige die het recht heeft om op die stoel te zitten, is er niet. Wat een macht, wat een

pracht, wat een vreemde grootheid die alleen maar bestaat bij de gratie van de afwezige.

De visionair Giordano Bruno

Er was nog iets wat mij zeer trof. Ik was al een afbeelding van hem tegengekomen en toen stond ik ineens tegenover zijn standbeeld op het Campo di Fiori. Een prachtig beeld van een monnik met een intelligent en ernstig gezicht, omhuld door een grote kap. Ik heb het over Giordano Bruno. Op de plek waar zijn standbeeld staat, werd hij in het jaar 1600 verbrand vanwege zijn ketterse ideeën. De paus die toen regeerde en dat op zijn geweten had, heette Clemens VIII. Giordano Bruno hoort thuis in het rijtje van Galilei en Copernicus. Waar Copernicus afrekende met het idee dat alles om de aarde draaide, ging Bruno nog een stap verder. Voor hem stond vast dat ons zonnestelsel deel uitmaakte van ontelbare werelden die weer deel uitmaakten van een oneindig universum. Dat was visionair van Bruno, het werd hem ingegeven door zijn vrije manier van denken, diep overtuigd als hij was van de beperktheid van ons denken. Giordano Bruno werd uiteindelijk niet hierom door de Roomse kerk vermoord. Zijn eigenwijze standpunten over de niet-persoonlijke God, de Drie-eenheid, het priesterambt en het laatste oordeel gaven de doorslag. Ook de volgelingen van Calvijn bij wie hij eerder aansluiting had gezocht, waren niet bijster gelukkig met hem.

De vrijdenkers

Ik ken weinig mensen met zo'n vrijheid van geest als deze Bruno. Men rekent hem tot de gnostici, de mensen die de waarheid in hun innerlijk zoeken en zich niet als een afhankelijk schepsel tegenover God opstellen, maar als een mondig wezen met een vonk van God in zich. Het waren in alle eeuwen, tot en met de dag van vandaag, de vrijdenkers. Degenen die de geest boven het lichaam stellen, de vrijheid van het innerlijk weten boven de gehoorzaamheid aan de Bijbelse en kerkelijke geboden. Ach, het is een heel verhaal dat ik hier aanstip en ik zal het later via de radio verder vertellen.

Ik wist niet goed waarom het verhaal van deze man dat ik al kende, mij opnieuw zo trof. Men zegt dat zijn bronzen gezicht wijst naar het Vaticaan, als om de paus en zijn prelaten voor eeuwig uit te dagen. Ik las, thuisgekomen, dat pas paus Johannes Paulus II zich in 1999 geëxcuseerd heeft voor het feit dat het leven van Bruno op de brandstapel eindigde. Maar gerehabiliteerd is hij niet.

Zijn ideeën zijn ruim 400 jaar na dato nog steeds te vergaand en afwijkend van de katholieke leer. Waarom heeft de kerk, ook de protestantse kerken, toch altijd zo'n moeite met de vrijheid van denken van mensen?

Aart Mak

Veranderingen

Vanaf 6 maart zullen alle radioprogramma's een nieuwe tune hebben. Een tune is een herkenbaar en passend muziekje bij de start (en vaak ook bij de afsluiting). Radio Bloemendaal heeft daarvoor de medewerking van Ronald Veerman gevraagd, die er in de beleving van de verschillende programmamakers iets heel moois van heeft gemaakt. Ook de muziek waarmee de zender om 09.00 uur start, is nieuw. Er klinkt nog steeds een klok, nog steeds orgelmuziek – maar net even anders. Radio Bloemendaal is blij dat het gelukt is de uitzendingen van *Musica Religiosa*, gemaakt door Kees Schuurman, over te nemen van de voormalige IKON. Elke zondag om 18.00 uur is een prachtig muzikaal programma van een uur te beluisteren, met daarop aansluitend de live-dienst van Kerk Zonder Grenzen. Ten slotte: voortaan wordt elke zondag om ongeveer 09.45 uur het programma *Opmaat* uitgezonden. Organist en musicus Dirk Out zal alle keren dat ds. Ad van Nieuwpoort niet voorgaat en dus ook geen voorbeschouwing op de eerste kerkdienst van de zondag - 'opmaat' - geeft, zijn ongetwijfeld inventieve bijdrage leveren aan dit programma.

De Bergrede

'Oordeelt niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt'

Prachtig zijn de woorden die Jezus sprak in de Bergrede. Deze keer laat theoloog dr. Teunard van der Linden, voormalig predikant van de hervormde gemeente Bloemendaal en nu van de protestantse gemeente Zandvoort, zijn licht schijnen over de Bergrede.

Stuk dynamiet

"De Bergrede lijkt wel een stuk dynamiet. De radicale liefde komt er heel geconcentreerd in naar voren en als je werkelijk doet wat daar staat, dan heeft dat enorm veel kracht. De Bergrede heeft een bijzonder plekje bij mij, het is een prachtig stuk tekst. Bijvoorbeeld de zinnen over je hoeft niet te zaaien en je hoeft niet te maaien, je hoeft alleen maar vertrouwen te hebben: schitterend. Het is

"Oordelen zit in ons bloed, kijk maar naar de tv en luister naar radioprogramma's"

ook actueel, het slaat heel erg op het nu. Net als de tekst 'Gij zult niet oordelen'. Dat is iets waar we de hele dag mee bezig zijn met elkaar! Oordelen, dat zit ons in het bloed. Kijk maar naar de tv, luister naar radioprogramma's. Daar wordt hier een flink vraagteken bij gezet. Maar we moeten ook oordelen, omdat we het goede van het slechte moeten onderscheiden. Je moet zien wat wel en niet door de beugel

kan, kritisch zijn. De Bergrede is een tekst die je scherp houdt en maakt dat je kritisch blijft. Een kritische levenshouding hoort bij een christen."

Over oordelen

"De Bijbel in Gewone Taal heeft dit stuk goed vertaald. Hier staat letterlijk: *'Veroordeel andere mensen niet, dan zal God jou ook niet veroordelen. Want zoals jij kritiek hebt op andere mensen, zo zal God kritiek hebben op jou. En God zal jou beoordelen zoals jij andere mensen beoordeelt.'*

Oordelen is iets wat moet en menselijk is, maar zodra je iemand véoordeelt, laat je de ander geen ruimte meer en ga je boven hem of haar staan. Sommige mensen zien deze vertaling als een geparafraseerde Bijbel, een doelgroep-vertaling, maar dan zie je in zo'n heel klein stukje dat het heel goed aankomt. Verderop in hetzelfde stuk is nog zo'n klein zinnetje: *'Jullie letten goed op de fouten van anderen.'* Ook dat is glashelder. Dit is waar het om gaat. Mensen zien zo gemakkelijk de fouten van anderen. Kort geleden zag ik op de televisie een interview met een mevrouw uit Heesch waar 1500 asielzoekers geplaatst zouden worden. Het werd allemaal heel subtiel net niet gezegd, maar het kwam erop neer dat het wel uit de hand zou móeten lopen. Terwijl je je ook kunt afvragen: welk recht heb ik om hier te wonen? De Bijbel heeft het over het recht van de armen. De wees, de weduwe en de vreemdeling - de vluchteling dus. Als dan gesproken wordt over het recht van de vluchteling,

dan is dat ook een aanklacht tegen de vanzelfsprekende rijkdom van de rijken."

Let even op

"De bekende Friese theoloog Oepke Noordmans heeft een aantal indringende meditaties gemaakt over de Bergrede. Hij zegt: 'De kruisbalk loopt dwars door de Bergrede', waarmee hij bedoelde: je moet de woorden van de Bergrede niet losmaken van de weg en het werk van Jezus. En daarmee blijft het een christelijke tekst. Hij zegt eigenlijk: let op, je kijkt hier als het ware in het hart van de zoon van God. Je kunt deze woorden niet losmaken van de persoon die ze spreekt. Een nieuwe Mozes, een nieuwe ethiek, een nieuwe Thora, bezegeld met zijn kostbaar bloed. Maar terug naar de praktische invulling in ons huidige leven: kijk eerst naar jezelf voordat je een ander beschuldigt. Veroordeel andere mensen niet, dan zal God jou ook niet veroordelen. Want zodra je een ander veroordeelt, ga je boven hem of haar staan, vind je jezelf beter.

Deze tekst is als een boemerang. Als jij een ander veroordeelt, dan komt dat op een dag naar jou terug. Als jij iemand een hak zet, een streek levert of veroordeelt, dan is dat niet vrijblijvend. Wat jij niet wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander niet: dat is een bekende leefregel. In de mond van Jezus is deze regel echter positief geformuleerd. Dat gaat nog veel verder: Wat jij wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander. Dus: neem de ander serieus, treedt hem met liefde en respect tegemoet. Zo wil je toch zelf ook behandeld worden.

Dat is het mooie van het christendom, dat er richtingaanwijzers zijn. Ik denk dat we dat heel erg nodig hebben, dat je daar steeds weer bij bepaald wordt. Dat de woorden van Jezus tot de dag van vandaag levend en krachtig zijn, daar kan ik veel genoeg in scheppen. Het is niet achterhaald om christen te zijn. Gods woord brengt ons bij de tijd."

Christien Jansen

Meer over Teunard van der Linden

Teunard van der Linden * 28 maart 1967 * Getrouwd, twee kinderen * Studeerde theologie in Utrecht * 1994 predikant in Rijnsaterwoude * Promoveerde in 2000 in Leiden op Bonhoeffer * 2002 predikant protestantse gemeente Bloemendaal/Overveen * Sinds 2012 deeltijdpredikant in Zandvoort en sinds 2011 docent godsdienst aan het Hervormd Lyceum Zuid, Amsterdam * Publiceerde onlangs twee boeken over de joodse gemeenschap van Zandvoort en de joodse bijdrage aan de badplaats. "Zandvoort had een uitgebreide Joodse gemeente, met meer dan 100 ondernemers. En invloedrijke joodse investeerders, die de badplaats

ontwikkeld hebben. Van de 150 joodse gezinnen in 1940 keerden er slechts 17 terug. Extra markant was de sterke NSB-partij in de badplaats, die in de oorlog met grond gelijk werd gemaakt." Ds. Van der Linden ontving als publieke erkenning voor zijn studies de nominatie van Man van jaar 2015 van de redactie van het Haarlems Dagblad.

Orgelpunt

elke zondag om 14.30 uur

Op 6 maart door Cees Verschoor

'Harmonie in uitvoering', zo heet het boekje met cd ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum in 2009 van Orgelmakerij Reil in Heerde.

Tijdens de herdenking van Arp Schnitger - overleden in 1719 - kwamen Han en Albert Reil jaren geleden de Haarlemse Bavo-organist Klaas Bolt tegen. En Klaas Bolt overtuigde de gebroeders Reil om zich opnieuw te oriënteren op de grote namen uit de bloeitijd van de orgelbouw uit de zestiende tot de achttiende eeuw. En dat werd hun handelsmerk: een mechanisch orgel, gebruik makend van de techniek die onder meer Arp Schnitger bedacht had. Deze uitzending is een J.S. Bach-vertolking door de organisten Wim Diepenhorst en Pieter van Dijk te horen op het Reil-orgel van de St. Gumbertuskirche in Ansbach.

Op 13 maart door Nico Timmerman

Deze zondag valt midden in de Veertigdagentijd en in de muziekkeuze is dat te merken. Uit de bundel Voor Passie en Pasen van Jan Zwart speelt Feike Asma de bewerking van psalm 22. Ook zijn improvisaties van Dirk Out te horen over de melodieën van 'Jezus om Uw lijden groot' en 'Mijn Verlosser hangt aan 't kruis', van Feike Asma klinkt een bewerking over "Jezus leven van mijn leven". Van Marcel Dupré wordt uit de Symphonie Passion het deel Crucifixion gedraaid en van Widors diens versie van het slotkoor van Bach's Matthäus Passion. De grote Choralfantasie over 'Wachet auf ruft uns die Stimme' van

Max Reger klinkt vanaf het orgel in de Frauenkirche in Dresden; en dat is een historische opname uit 1944, gemaakt vóór het grote bombardement op deze stad! De organist was Hanns Ander-Donath.

Op 20 maart door Kees Schuurman

Het zal niet verwonderen dat het op deze zondag voor de Stille Week gaat over lijdenskorallen in de orgeltraditie. Dan klinken natuurlijk korallen van Johann Sebastian Bach, onder andere met zijn grote partitareeks over 'Sei gegrüßet, Jesu gütig' en zijn bekende 'O Mensch, bewein dein Sünde gross'. Maar het gaat ook over orgelcomponisten uit de 20e eeuw, zoals *Arie Keijzer* (foto) met delen uit zijn opstandingssymfonie, die begint in het

lijden, met de partita van Jacob Bijster over het lied 'Als ik het wondere kruis aanschouw' en Jan van Gijn met een

bewerking over psalm 22 'Mijn God, mijn God waarom verlaat Gij mij'. En tenslotte klinkt 'O Haupt voll Blut und Wunden' van Adolf Busch en 'Der am Kreuz' van de Amerikaanse organist Frank Speller.

Op 27 maart door Leo Dobbe

Orgelpunt is deze dag in feestelijke paasstemming met werken van Grieg, Telemann en Bach, gespeeld door Willeke Smits op het Ruprecht-orgel van de Tuindorpkerk in Utrecht. Twee bekende klassieke paashymnen hebben veel componisten geïnspireerd. Hendrik Andriessen en Charles Justin schreven hun bewerkingen van 'O filii et filiae', waarvan vandaag opnamen van Albert de Klerk, gespeeld in de Josephkerk

in Haarlem en van Pierre Pfister in de Eglise St. Nicolas in Widensolen in de Elzas. Charles Tournemire is de componist van de spectaculaire orgelbewerking van de vreugdevolle hymne 'Victimae Paschali Laudes'. Dit werk vraagt om te worden gespeeld op een groot orgel in een grote ruimte. De opname is van Jörg Endebroek in de Haarlemse Kathedrale Basiliek St. Bavo met als inleiding een korte vocale uitvoering van de hymne gezongen door Pro Cantione Antiqua onder leiding van James O'Donnell.

Op 3 april door Cees Verschoor

De Franse componist César Franck heeft niet alleen voor het grote kerkorgel geschreven, maar ook voor het harmonium. Dit instrument was in de 19e eeuw zeer populair. In elk gereformeerd gezin stond een harmonium. Op zondagavond was het heel gebruikelijk om met het hele gezin psalmen en liederen van Johannes de Heer te zingen. Deze zondag klinkt muziek uit L'organiste van César Franck, het laatste werk van de componist, die in 1890 stierf.

Op 10 april door Nico Timmerman

Deze aflevering zijn orgels van de firma Walcker te horen. In de Dom van Riga staat het grootste Walcker-orgel en daar speelt Jozef Sluys de Sonate no. VI van Mendelssohn. In de kerk St. François in Lausanne, op een 5-klaviers orgel, vertolkt de Franse orgelvirtuoos Olivier Vernet Präludium und Fuge über B.A.C.H. van Franz Liszt. En natuurlijk kan men deze zondag ook het fraaie orgel in de Grote of St. Martinikerk in Doesburg horen.

Op 17 april door Henk Exel

In deze aflevering van Orgelpunt kan men luisteren naar muziek van de rockband Queen en andere pop artiesten, maar dan wel in transcripties voor of

improvisaties op kerkorgel. Dat levert heel smakelijke orgelmuziek op! Verder gaat het programma de koning, ter gelegenheid van koningsdag, recht doen door Nederlandse vaderlandse muziek te laten horen en wel in een bewerking van een Duitse componist. De Nederlandse orgelcultuur was eens toonaangevend in Duitsland.

Op 24 april door Leo Dobbe

Het motto van het programma van deze dag zou 'Organ Spectacular' kunnen zijn. Vandaag is er aandacht voor drie spectaculaire orgels, waarvan twee in Londen en een dichterbij huis, in Haarlem. David Hill bespeelt het orgel van de Westminster Cathedral: werken van Giacomo Meyerbeer en Alexandre Guilmant. Andrew Lucas laat het orgel van de St. Paul's Cathedral klinken met werken van Herbert Murrill, Max Reger, Théodore Dubois en Eugène Gigout. Van de Haarlemse Kathedrale Basiliek is een CD verschenen met opnamen van het 40ste concertseizoen. Hiervan zijn deze aflevering werken te horen van Jan Pieterszoon Sweelinck, Felix Mendelssohn en Edward Elgar, gespeeld door Albert-Jan Roelofs, Dirk Out en Jaap Stork.

Op 1 mei door Cees Verschoor

Organist Klaas Jan Mulder, overleden in 2008, was afkomstig uit een muzikale familie. Hij was de oudste uit een gezin met twaalf kinderen en voelde zich van jongsaf aan tot de muziek aangetrokken. Aan de Zwolse Muziekschool kreeg hij orgel- en pianoles en tijdens de kerkdiensten van zijn vader, ds. J.O. Mulder, een predikant in Hattem, verzorgde de jonge Mulder vanaf zijn veertiende jaar het orgelspel. Behalve organist was hij ook dirigent, een veelzijdig musicus. In dit programma klinken orgelwerken van onder meer J.S. Bach, G.F. Händel en eigen composities.

Twee boeken

Bermooft - Janneke Nijboer

Het bij Narratio uitgekomen boekje *Bermooft* van 62 pagina's is een prachtige dichtbundel. Het volgt de seizoenen, beginnend bij de zomer en eindigend bij de lente.

De schrijfster is Janneke Nijboer, een predikant die het pionieren in het bloed heeft. Zij werkt nu in Noordwijk en is ook te vinden op www.mijnkerk.nl. De opbouw van de bundel lijkt heel bewust. Want in de lente wordt het Pasen en vijftig dagen later wordt het Pinksteren en daar gaan nu net haar laatste gedichten over. De naam *Bermooft* is heel passend. Aan de rand van de weg, in de berm, wordt gemorst met gedachten en gebaren. In grensgebieden, in grijze zones, aan de rand van het zwijgen en in de tussentijd gebeurt het blijkbaar. Het strand wordt zelfs de berm tussen zee en land genoemd. In ruim vijftig gedichten schrijft Nijboer over wat ze aan de randen van dit bestaan ziet en voelt, op een manier die heel authentiek overkomt. Niet zoveel predikanten durven 'ik' te zeggen en zoveel van zichzelf te laten zien. Het boekje is een aanrader, ook om als cadeau te geven. Aan de prijs van € 9,00 hoeft het niet te liggen.

Stemsleutels - Ari van Buuren

Ari van Buuren, jarenlang een van de gastvoorgangers bij Kerk Zonder Grenzen, schreef het boekje *Stemsleutels*. Het heeft iets meer dan honderd pagina's en is in omvang en prijs - 15 euro - mooi om

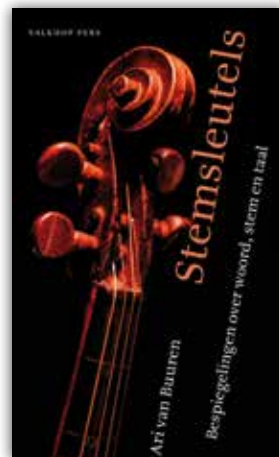
Een fragment uit het gedicht Pasen:

Bermooft
Opstandig roert zij zich
komt in verzet tegen de leegte.
Bestrijdt de zinloosheid
van uitgeholde beelden,
de rekenkunde van verzoening.

*Zij plukt gele bloemen
met tuitende lippen.
Schikt ze tot een tijdelijke
fanfare, die onherroepelijk
de eeuwigheid niet zal halen.*

*Zo vult zij de ruimte
met verse geluiden
van ontluikende lente.*

cadeau te geven. Van Buuren voert de lezer mee in zijn bespiegelingen over alles waarvoor een mens stembanden heeft. Ook hij lardeert zijn tekst met gedichten; het zijn er zestien. Zijn teksten zijn heel persoonlijk, met veel woordspelingen, zoekend en een enkele keer wat gezocht, naar binnen gekeerd maar toch aan anderen gepresenteerd. Het is een intiem dagboek dat naar het oordeel van hem en zijn uitgever door anderen gelezen mag worden. Voor wie de schrijver kent en

nieuwsgierig is naar wat voorafging in zijn leven en hoe dat in hem tot woord, stem en taal is geworden - aldus de ondertitel - is *Stemsleutels* een aanrader.

(a.m.)

Programmaoverzicht Radio Bloemendaal

Uitzendschema Radio Bloemendaal van
6 maart tot en met 5 mei

6 maart 4^e van de 40-dagen

- 09.00 Muziek
- 09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
- 09.15 Woord Op Zondag
- 09.45 Opmaat met Dirk Out
- 10.00 Ds. Jolien Nak, live dienst
- 11.30 Ds. Aart Mak, herhaling
- 12.45 In de marge met Aart Mak
- 13.00 Cantate met Kees Schuurman,
- 14.00 Psalmenmuziek met Henk Exel
- 14.30 Orgelpunt met Cees Verschoor
- 15.30 Intermezzo
- 16.00 Hemelse Modder met Klaas Vos
- 17.00 Surprise
- 18.00 Musica Religiosa
- 19.00 Ds. Ineke Clement, live dienst
- 21.00 Einde

8 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 Muziek
- 12.25 Pastor Joost Verhoef, Amsterdam
- 13.30 Einde

9 maart Vesper

- 19.00 Biber: Requiem in f mineur (delen)
- 19.15 Vesper in de 40-dagentijd
- 19.45 Martin: Oratorium Golgotha
- 21.15 Einde

13 maart 5^e van de 40-dagen

- 09.00 Muziek
- 09.05 De Binnenkamer met Aart Mak
- 09.15 Woord Op Zondag
- 09.45 Opmaat met Dirk Out
- 10.00 Ds. Jan Rinzema, live dienst
- 11.30 Ds. Aart Mak, opname uit Velsbroek

- 12.45 In de marge met Aart Mak
 - 13.00 Oratorium Plus met Henk Exel
 - 13.45 Verhaal & Co met Henk Exel
 - 14.30 Orgelpunt met Nico Timmerman
 - 15.30 Intermezzo door Henk Exel
 - 16.00 Hemelse Modder met Klaas Vos
 - 17.00 Surprise
 - 18.00 Musica Religiosa
 - 19.00 Ds. Aart Mak, live dienst m.m.v. kwartet Bobbie Blommesteijn
 - 21.00 Einde
- dienst elders:**
- 10.30 Ds. Aart Mak, De Kapel Potgieterweg 4, Bloemendaal

15 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 Muziek
- 12.25 Ds. Arianne Geudeke, Wilnis
- 13.30 Einde

16 maart Vesper

- 19.00 Fauré: Requiem (delen)
- 19.15 Vesper in de 40-dagentijd
- 19.45 Kozlovski: Requiem in es kleine terts
- 21.05 Einde

20 maart Palmzondag

- 09.00 Muziek
- 09.05 De Binnenkamer met Aart Mak

- 09.15 *Woord Op Zondag*
- 09.45 *Opmaat met Ad van Nieuwpoort*
- 10.00 *Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst*
- 11.30 *Ds. Aart Mak, herhaling*
- 12.45 *In de marge met Aart Mak*
- 13.00 *Notenbeeld met Hans Bos*
- 14.00 *Dichtwerk met Leny Deurloo*
- 14.30 *Orgelpunt met Kees Schuurman*
- 15.30 *Intermezzo door Cees Verschoor*
- 16.00 *Areopagus met Dirk Out*
- 17.00 *Surprise*
- 18.00 *Musica Religiosa*
- 19.00 *Ds. Aart Mak, live dienst*
- 21.00 *Einde*

22 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 *Muziek*
- 12.25 *Mgr. Dick Schoon, Amsterdam*
- 13.30 *Einde*

24 maart Witte Donderdag

- 19.15 *Durufly: Requiem (delen)*
- 19.30 *Dr. Ad van Nieuwpoort, dienst van Schrift en Tafel*
- 20.30 *Moreno-Rathgeb: Requiem voor Auschwitz*
- 21.35 *Einde*

25 maart Goede Vrijdag

- 19.15 *Webber: Requiem (delen)*
- 19.30 *Dr. Ad van Nieuwpoort*
- 20.30 *J.S. Bach: Mattheus Passion*
- 22.45 *Einde*

26 maart Stille Zaterdag

- 21.15 *Bacalov: Misa Tango (delen)*
- 21.30 *Paaswake, Dr. Ad van Nieuwpoort dienst van Schrift en Tafel*
- 22.45 *'In de stilte komt de kracht om op te staan' met Henk Exel*
- 24.00 *Nachtprogramma*

27 maart 1^e paasdag

- 00.00 *Nachtprogramma*
- 09.00 *Muziek*
- 09.05 *De Binnenkamer met Aart Mak*
- 09.15 *Woord Op Zondag*
- 09.35 *Muziek*
- 09.45 *Opmaat met Ad van Nieuwpoort*
- 10.00 *Dr. Ad van Nieuwpoort, live dienst*
- 11.30 *Ds. Aart Mak, herhaling*
- 12.45 *In de marge met Aart Mak*
- 13.00 *Cantate met Kees Schuurman*
- 14.00 *Groeten uit Kennemerland met Daan Molenaar*
- 14.30 *Orgelpunt met Leo Dobbe*
- 15.30 *Intermezzo door Hans Paap*
- 16.00 *Hemelse Modder met Sytze de Vries*
- 17.00 *Surprise*
- 18.00 *Musica Religiosa*
- 19.00 *Ds. Ineke Clement, live dienst KZG*
- 20.00 *Paasmagazine met Sefanja Jongkind*
- 22.00 *'Dwars door de eindigheid heen' met Henk Exel*
- 24.00 *Nachtprogramma*

28 maart 2^e paasdag

- 00.00 *Nachtprogramma*
- 09.00 *Paasmuziek*
- 10.00 *Ds. Ineke Clement, opnieuw*
- 11.00 *Paasmuziek met Theo Wielsma*
- 12.15 *Een klein verhaaltje met Henk Exel*
- 12.45 *Pasen hier en ginds, muziek met Daan Molenaar*
- 13.30 *Radiopastores Aart Mak en Ad van Nieuwpoort in gesprek*
- 14.45 *Rupe: Paasatorium*

- 15.10 *Henk Exel ontvangt luisteraars*
- 17.00 *Paasorgels met Kees Schuurman*
- 17.30 *Dichtwerk bij Pasen met Leny Deurloo*
- 18.00 *Paasorgels met Kees Schuurman*
- 18.30 *Pop en Johan de Heer, Pasen in populaire muziek met Henk en Henk*
- 19.45 *Haydn: Oratorium Die Schöpfung*
- 21.30 *Radiopastores Aart Mak en Ad van Nieuwpoort in gesprek, herhaling*
- 22.45 *Einde*

29 maart Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 *Muziek*
- 12.25 *Dr. Wouter Klouwen, Baarn*
- 13.30 *Einde*

3 april

- 09.00 *Muziek*
- 09.05 *De Binnenkamer met Aart Mak*
- 09.15 *Woord Op Zondag*
- 09.45 *Opmaat met Dirk Out*
- 10.00 *Ds. Sylvia Neuféglise, live dienst*
- 11.30 *Ds. Aart Mak, opname uit Landsmeer*
- 12.45 *In de marge met Aart Mak*
- 13.00 *Cantate met Kees Schuurman*
- 14.00 *Psalmmuziek met Henk Exel*
- 14.30 *Orgelpunt met Cees Verschoor*
- 15.30 *Intermezzo*

- 16.00 *Hemelse Modder met Klaas Vos*
 - 17.00 *Surprise*
 - 18.00 *Musica Religiosa*
 - 19.00 *Ds. Aart Mak, live dienst*
 - 21.00 *Einde*
- dienst elders:**
- 10.00 *Ds. Aart Mak, De Ontmoeting Parklaan 1, Zaandijk*

5 april Alle-Dag-Kerk uitzending

- 12.00 *Muziek*
- 12.25 *Prof. dr. Eric Cossee, Rotterdam*
- 13.30 *Einde*

10 april

- 09.00 *Muziek*
- 09.05 *De Binnenkamer met Aart Mak*
- 09.15 *Woord Op Zondag*
- 09.45 *Opmaat met Dirk Out*
- 10.00 *Ds. Wouter Klouwen, live dienst*
- 11.30 *Ds. Aart Mak, herhaling*
- 12.45 *In de marge met Aart Mak*
- 13.00 *Oratorium Plus*
- 13.45 *Verhaal & Co met Henk Exel*
- 14.30 *Orgelpunt met Nico Timmerman*
- 15.30 *Intermezzo door Henk Exel*
- 16.00 *Hemelse Modder met Sytze de Vries*
- 17.00 *Surprise*
- 18.00 *Musica Religiosa*
- 19.00 *Ds. Theo Wielsma, live dienst*
- 21.00 *Einde*

dienst elders:

17.00 Ds. Aart Mak, Scheveningen

12 april Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek

12.25 Ds. Jan van Langevelde, Zierikzee

13.30 Einde

17 april

09.00 Muziek

09.05 De Binnenkamer met Aart Mak

09.15 Woord Op Zondag

09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort

10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort,
live dienst

11.30 Ds. Aart Mak, opname Zandijk

12.45 In de marge met Aart Mak

13.00 Interview door Dorien Veldman

14.30 Orgelpunt met Henk Exel

15.30 Intermezzo door Henk Exel

16.00 Areopagus

17.00 Surprise

18.00 Musica Religiosa

19.00 Ds. Aart Mak, live dienst

21.00 Einde

dienst elders:

09.30 Ds. Aart Mak, Maranathakerk

Raadhuisstraat 82-84,

Alphen a/d Rijn

19 april Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek

12.25 Ds. Annette Bosma, Sassenheim

13.30 Einde

24 april

09.00 Muziek

09.05 De Binnenkamer met Aart Mak

09.15 Woord Op Zondag

09.45 Opmaat met Ad van Nieuwpoort

10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort,
live dienst

11.30 Ds. Aart Mak, herhaling

12.45 In de marge met Aart Mak

13.00 Cantate met Kees Schuurman

14.00 Groeten uit Kennemerland met
Daan Molenaar

14.30 Orgelpunt met Leo Dobbe

15.30 Intermezzo door Hans Paap

16.00 Hemelse Modder met Klaas Vos

17.00 Surprise

18.00 Musica Religiosa

19.00 Ds. Aart Mak, live dienst

21.00 Einde

26 april Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek

12.25 Ds. Wim Scheltens, Lunteren

13.30 Einde

1 mei

09.00 Muziek

09.05 De Binnenkamer met Aart Mak

09.15 Woord Op Zondag

09.45 Opmaat met Dirk Out

10.00 Ds. Jan Bos, live dienst

11.30 Ds. Aart Mak, herhaling

12.45 In de marge met Aart Mak

13.00 Cantate met Kees Schuurman

14.00 Psalmenmuziek met Henk Exel

14.30 Orgelpunt met Cees Verschoor

15.30 Intermezzo

16.00 Hemelse Modder met Sytze de Vries

17.00 Surprise

18.00 Musica Religiosa

19.00 Ds. Stephan de Jong, live dienst

21.00 Einde

3 mei Alle-Dag-Kerk uitzending

12.00 Muziek

12.25 herhaling ADK dienst

13.30 Einde

5 mei Hemelvaart

09.45 Muziek

10.00 Dr. Ad van Nieuwpoort,
live dienst

In 2015 jaar namen 13.000 mensen via www.ignatiaansbidden.org deel aan digitale retraites. Dat vormde een goede reden om dit jaar voor de 40-dagentijd een digitale 40-dagenretraite aan te bieden: 'Eindeloos geduldige liefde'.

God zoeken en vinden in alle dingen

De ignatiaanse spiritualiteit komt voort uit de persoonlijke ervaring van Ignatius van Loyola, 1491-1556 en stichter van de van jezuïeten, een orde van mannelijke religieuzen in de rooms-katholieke kerk. Die spiritualiteit wordt sterk bepaald door het thema van 'God zoeken en vinden in alle dingen'. De wereld met heel haar wisselvalligheid en onvoorspelbaarheid is een vindplaats van God. Elk ogenblik kan een ontmoetingspunt worden met hem. Dit inzicht groeide vanuit de grote 'vertrouwelikheden van Ignatius met God'. Voor hem kan de mens omgaan met God 'zoals een vriend met een vriend'. Zo kan heel het doen en laten van mensen doortrokken zijn van de goddelijke oorsprong ervan, elk moment en kan Gods nabijheid een vanzelfsprekendheid worden.

Dagelijks bidden

Aangezien dit jaar in de katholieke kerk het thema van de barmhartigheid centraal staat, is dit ook de rode draad van de digitale 40-dagenretraite. Deelnemers krijgen elke dag een e-mail met gebedsmateriaal: een Bijbeltekst met gebedssuggesties, geloofsimpulsen, mooie citaten, maar ook tips over hoe te

bidden. Hiermee kan iedereen dagelijks bidden: thuis, in een kapel, op de bus, in de trein, wachtend op de tram... Alleen, of samen met anderen, zo lang of kort als men zelf wil.

De website en de mails zijn zo gemaakt dat zij makkelijk leesbaar zijn op smartphone en tablet. Met één druk op de knop zijn de teksten van je keuze uit te printen.

Inschrijven - en dat is mogelijk tot aan het einde van de 40-dagentijd - kan men door zijn e-mailadres op te geven via www.ignatiaansbidden.org. De retraite is gratis.

www.biddenonderweg.org

Radio Bloemendaal Kerk Zonder Grenzen
Kerkplein 20, 2061 JD Bloemendaal
tel. 023 737 00 98
e-mail: radiobloemendaal@kerkzondergrenzen.nl
www.radiobloemendaal.nl - www.kerkzondergrenzen.nl